
**Обединена Българска Банка
България: Макроикономически преглед
Януари 2022 г.**

Дирекция „Главен икономист“

Причини

Индексът на потребителските цени в България и хармонизираната инфлация са с най-висок рекорд от декември 2008 г. Най-голямо е увеличението на цените в секторите „Жилища, вода, електричество, газ и други горива“, „Храни и безалкохолни напитки“ и „Транспорт“. Редица фактори, свързани с пандемията, продължават да повишават инфлацията:

Първо, силно повишаване на цените на енергията, включително суров петрол, природен газ и електроенергия.

Второ, повторното отваряне на икономиките, по-специално на секторите, силно засегнати от блокирането, при което цените се нормализират от понижените нива.

Трето, постоянните прекъсвания на глобалните вериги за доставки доведоха до нарастване на натиска на цените по веригите на доставки и силна инфлация на основните стоки.

В този случай на разрушителна енергийна инфлация имаме както шок в предлагането (много компании са заплашени от затваряне поради високите цени на електроенергията), така и намаляване на вътрешното търсене (по-високата инфлация намалява реалните доходи).

България – Инфлация (2)

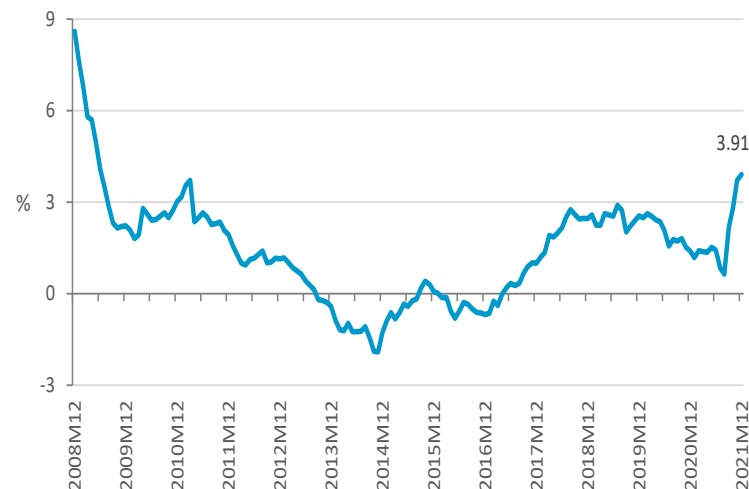
Структура

Както е показано на графиката, основната инфлация е значително по-ниска от общата инфлация. Това отразява въздействието на високите цени на суровините и особено на енергийната криза.

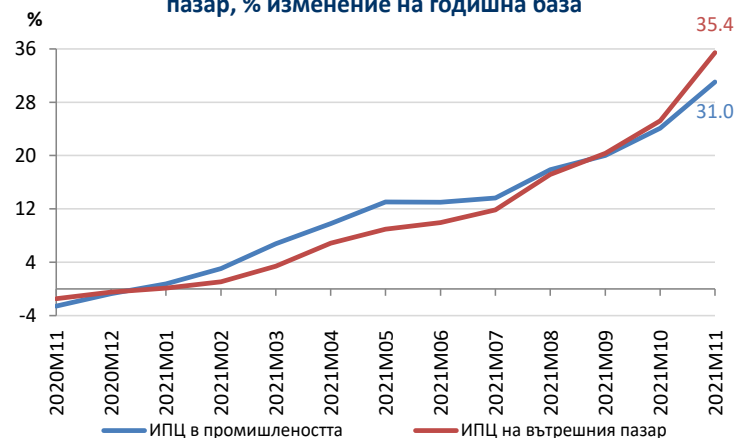
Частното потребление тази година ще допринесе по-малко за растежа в сравнение с миналата година. По-високата инфлация на потребителските цени ще намали реалните доходи повече, отколкото през 2021 г.

Влиянието на високата цена на суровините е повишаване на цената на суровините, особено в секторите селско стопанство и хранително-вкусовата промишленост, производство, строителство и транспорт. Голямото увеличение на индекса на цените на производство с 31% на годишна база е доказателство за този процес.

Базисна инфлация, изменение на годишна база (%)

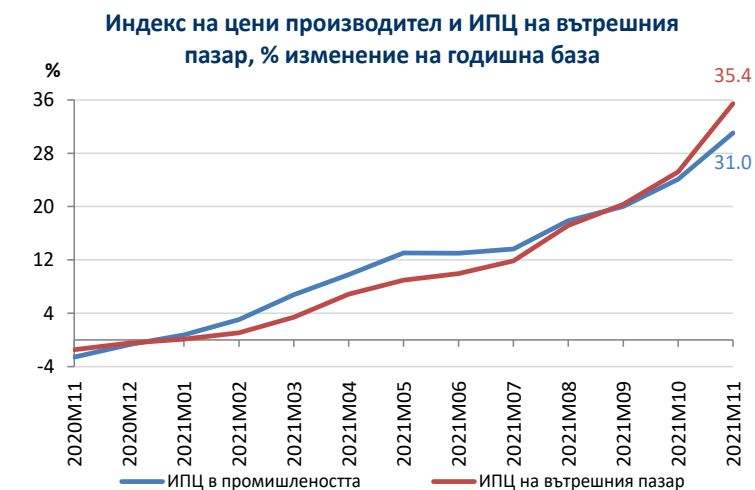
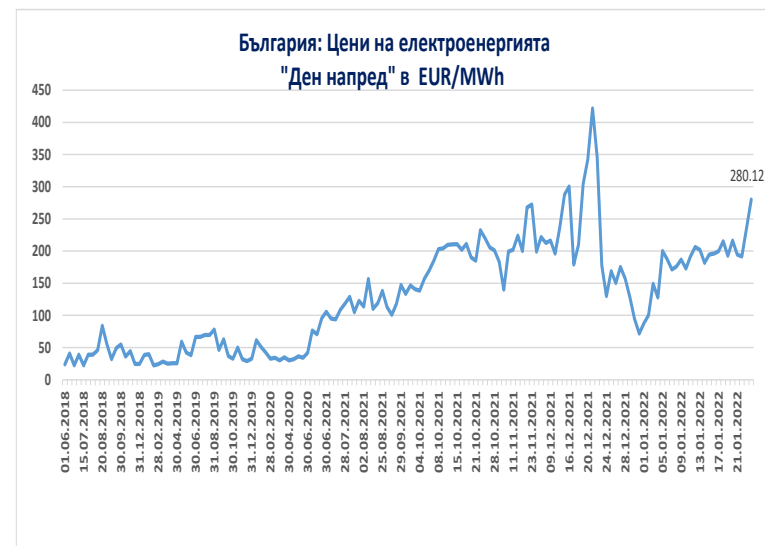

Индекс на цени производител и ИПЦ на вътрешния пазар, % изменение на годишна база

Корелацията между цените на газа и електроенергията традиционно е силна в Европа. Дори когато повечето електроцентрали в България са базирани на въглища и ядрена енергия (а не на газ), България е част от европейския пазар и голямото външно търсене тласка цените нагоре.

Политиката на ниски лихви по банковите депозити доведе до желанието за търсене на алтернативни форми на спестяване и съответно увеличаване на търсенето на жилища и цените на жилищата.

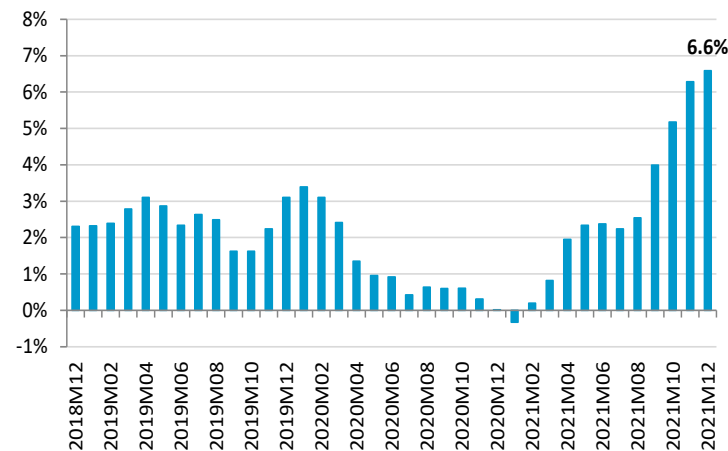

Основно за тази прогноза е нашето очакване за стабилизиране на цените на енергията, което предполага по-благоприятни базови ефекти. Освен това се очаква инфлацията на стоки да се забави, като се приеме известно облекчаване на тесните места в глобалното предлагане.

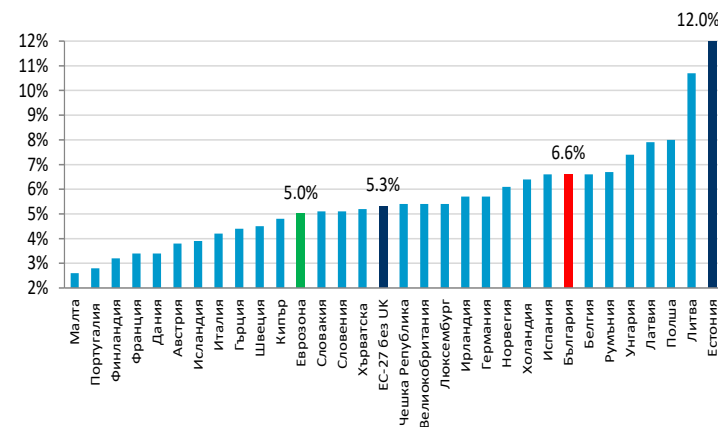
Последното обаче е най-голямата несигурност в нашата перспектива, по-специално по отношение на темпа и степента на пренасяне на увеличението на цената на природния газ (и цените на електроенергията). Наличието на догонваща инфлация поради традиционно по-ниските доходи и ценови нива в сравнение с еврозоната също е рисков фактор.

Новата ни прогноза за тази година е 5,5% средногодишно хармонизирана инфлация.

Хармонизирана Инфлация

ЕС: Инфлация (% на годишна база) по страни - Декември 2021г.

България – Инфлация (5)

3 най-застрашени сектора на вътрешен пазар въз основа на проучване на Дирекция «Икономически и финансови въпроси» на ЕК: обзорна таблица.

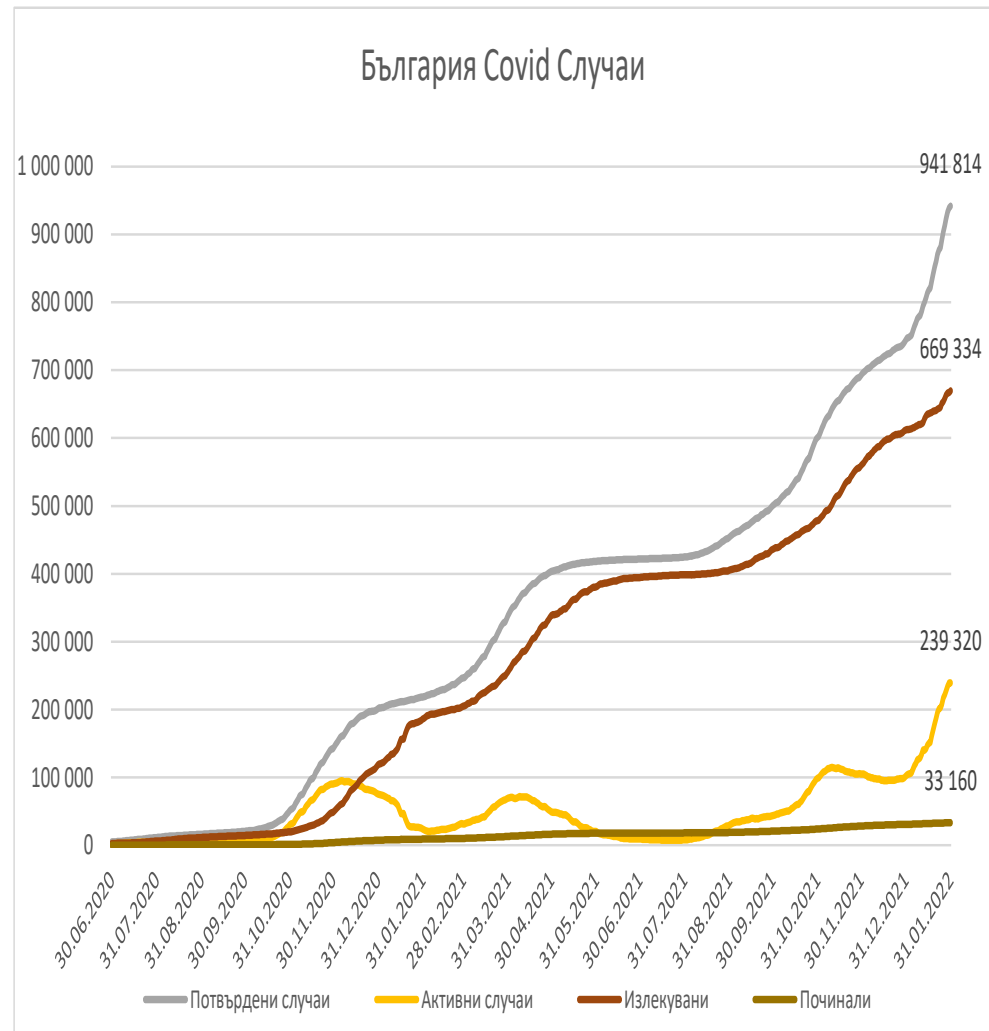
	Производствени отрасли			Услуги		
	Трудови ограничения	Ограничения на оборудването	Ниска ценова сила	Трудови ограничения	Ограничения на оборудването	Ниска ценова сила
България	Електротехника, Гума и пластмаса, Хартия	Моторни превозни средства, дърво, основни метали	Кожа, Транспортна техника, Тютюн	Архитектурни и инженерни услуги, Хранителни услуги и напитки, Хотели	Хранителни услуги и напитки, Настаняване, Услуги за недвижими имоти	Услуги за недвижими имоти, Услуги за въздушен транспорт, Информационни услуги

Статус на пандемията COVID-19 България

В края на декември има ново ускоряване на активните случаи на коронавирус. Те са 239 920 на 31 януари 2022 г. Смъртността също нараства, макар и с по-малки темпове - 33 160 на 31 януари 2022 г. България сега е в петата вълна на пандемия, поради новия вариант Омикрон (южноафрикански вариант).

Процесът на ваксинация се ускорява, но все още е недостатъчен. Използват се ваксини Pfizer, Moderna, Astra Zeneca и Jansen. Ваксинираните към 31 януари 2022 г. са 60% от населението, 29% са напълно ваксинирани и 9% са с бустер. Част от българското население е скептично настроено към ваксините.

Новите противоепидемични мерки са въз основа на изискването за предоставяне на зелен сертификат: за ваксинация, заболяване или отрицателен резултат от теста за COVID-19. Сертификатът е необходим за посещения на развлечения, конгресно-конференции събития, семинари, обучения и др. Ограничителните мерки в България са либерални в сравнение с повечето страни от ЕС. Също така икономиката сега е по-устойчива на ограничителните мерки.

Прогноза за България: 2021 - 2024

Новата ни оценка за динамиката на цените изисква нова прогноза за инфлацията. Инфлацията за тази година ще се повиши значително от 2,5% средногодишно на 5,5%. Новата ревизия през декември ни убеди да променим леко ръста на БВП през 2021 г. За 2022 г. е възможно актуализиране на бюджета през лятото и прогнозата е предпазлива. Следващата година очакваме фискална консолидация.

България	Оптимистичен сценарий						Основен сценарий						Песимистичен сценарий					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
6 януари, 2022 г.																		
Ръст на БВП (%)	4	-4.3	3.7	4.6	3	3	4	-4.3	3.4 (3.3)	4	3	3	4	-4.3	3.1	3.3	3	3
Хармонизирана инфлация (%)	2.5	1.2	2.8	10	6	4	2.5	1.2	2.8	5.5 (2.5)	2.5 (2)	2	2.5	1.2	2.8	1.7	1.8	2
Безработица (% в края на годината, дефиниция на Евростат)	4.2	4.8	5	4.3	4.2	4.3	4.2	4.8	5	4.8	4.6	4.6	4.2	4.8	5	6	5	4.6
Бюджетно салдо (% от БВП)	-1	-3	-3.2	-1	0	0.5	-1	-3	3.2	-4.5	-2	-1.2	-1	-3	-3.2	-3	-2.5	-1.7
Държавен дълг (% от БВП)	20.4	24.3	26.2	25	26	26	20.4	24.3	26.2	29.8	31	32	20.4	24.3	26.2	30.7	32.5	35
Салдо по текуща сметка (% от БВП)	1.2	0.4	1	2	1	1	4	0.4	1	3	1	1	4	0.4	1	0.4	0.6	0.6
Цени на жилища (% на годишно изменение, съществуващи и нови жилища, дефиниция на Евростат)	6	5.4	8.7	9.0	6.0	4.0	6	5.4	8.5	6.5	4.5	3.5	6	5.4	7.9	3.5	3.0	3.0
Източник: КВС, UBB																		

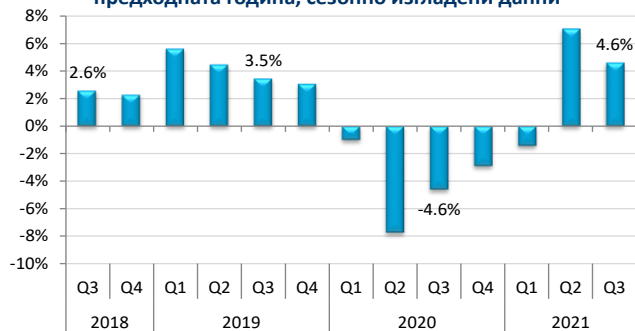
БЪЛГАРИЯ: Реален растеж на БВП (%)	2021	2022	2023	2024
КВС /ОББ (Ноември 2021)	3.3	4	3	3
Световна банка (Декември 2021)	3.3	3.8	3.6	n.a.
ЕК (Ноември 2021)	3.8	4.1	3.5	n.a.
ОИСР	3.8	4.4	n.a.	n.a.
МВФ (Октомври 2021)	4.5	4.4	3.2	3
МФ (Декември 2021)	3.7	4.6	3.7	3.4
БНБ (Октомври 2022)	3.9	4.7	n.a.	n.a.
УникредитБулбанк (Декември 2021)	3.6	3.6	4.3	n.a.
Източници: КВС,БНБ , МФ				

БЪЛГАРИЯ: Хармонизирана средногодишна инфлация	2021	2022	2023	2024
КВС /ОББ (Ноември 2021)	2.8	2.5	2	2
Световна банка (Декември 2021)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
ЕК (Ноември 2021)	2.4	2.9	1.8	n.a.
ОИСР	1.4	1.9	n.a.	n.a.
МВФ (Октомври 2021)	2.1	1.9	2	2
МФ (Декември 2021)	2.8	4.9	1.9	2.1
БНБ (Октомври 2022)	3.8	1.6	1.5	n.a.
УникредитБулбанк (Декември 2021)	3.3	6	3	n.a.
Източници: КВС,БНБ , МФ				

България: Основни краткосрочни показатели

Енергийната криза, политическата криза и най-силната четвърта вълна от пандемия на COVID-19 повлияха за намаление на високочестотните индикатори. Ръстът на БВП на България се забави значително през третото тримесечие на 2021 г. според предварителната оценка, като растежът намалява на годишна база след силното възстановяване през второто тримесечие. С по-неблагоприятен базов ефект, натежаващ върху цифрите, забавянето беше широко разпространено във всички сектори на икономиката: растежът на частното и публичното потребление се забави през тримесечието, докато капиталовите разходи се свиха по-бързо, отколкото през второто тримесечие на 2021 г. Обръщайки се към четвъртото тримесечие, затягайки ограниченията, след рекордно високо увеличение на случаите на Covid-19 в края на октомври, естествено повлия на икономическата активност.

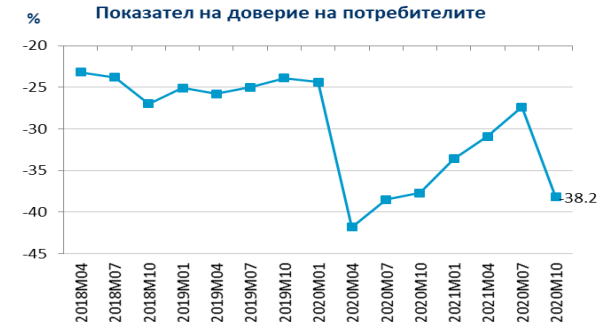
Ръст на БВП спрямо съответното тримесечие на предходната година, сезонно изгледени данни

Бизнес климат

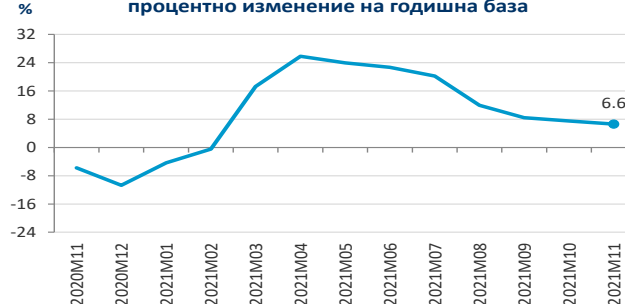
Показател на доверие на потребителите

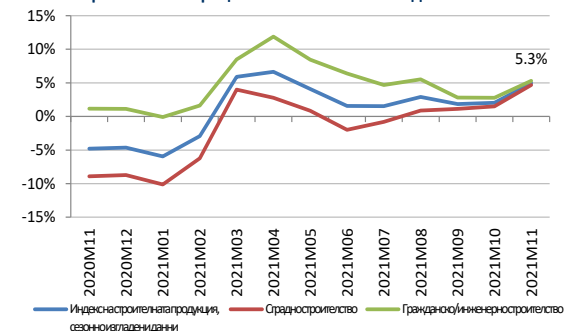
Индекс на промишленото производство, % на годишна база

Индекс на оборота "Търговия на дребно": процентно изменение на годишна база

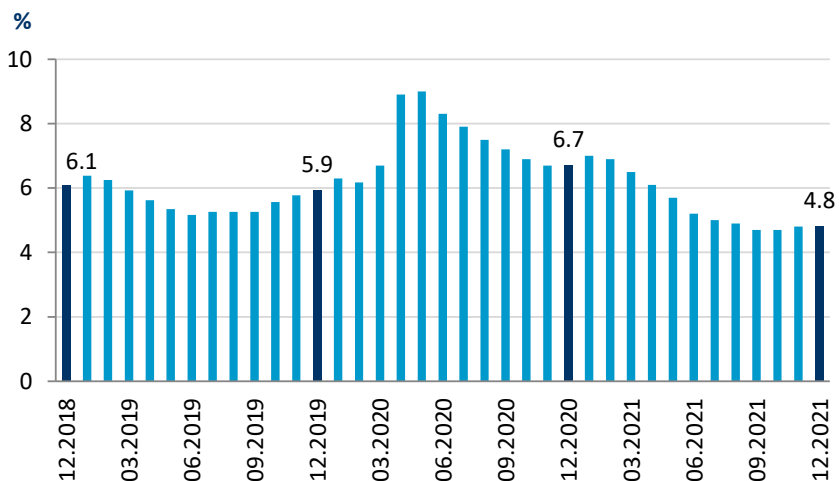
Строителство: Процентно изменение на годишна база

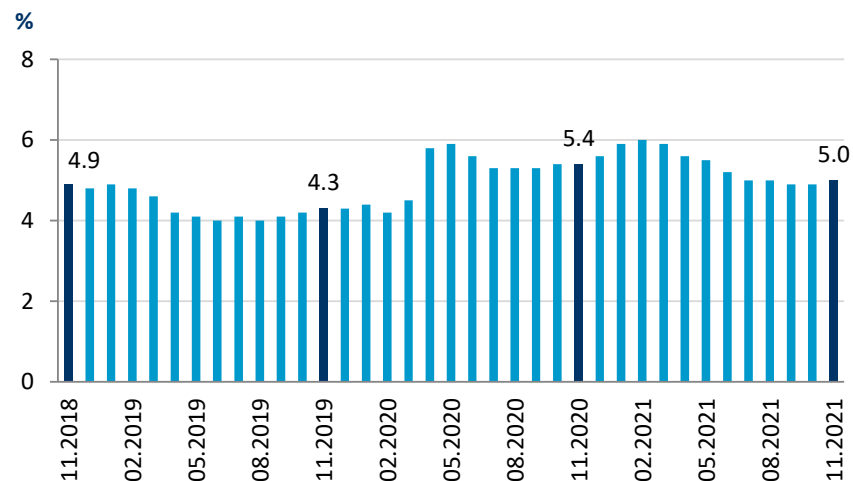
България: Пазар на труда

Според Агенцията по заетостта през декември 2021 г. коефициентът на регистрирана безработица е 4,8%, което е нов 14-годишен рекорд. През ноември хармонизираното ниво на безработица в България е 5% и е под средното за ЕС.

Равнище на безработица: Агенция по заетостта

Хармонизирана безработица: Евростат

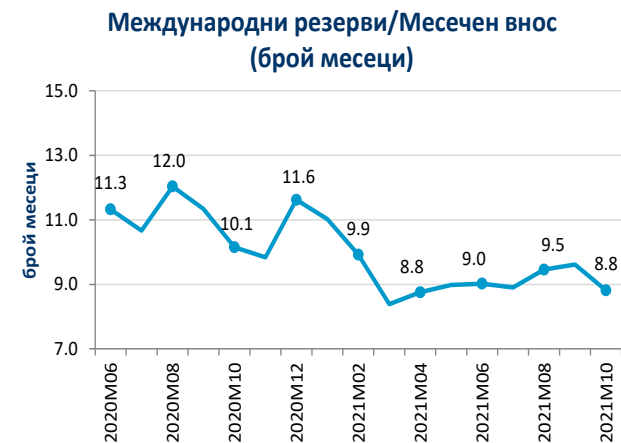
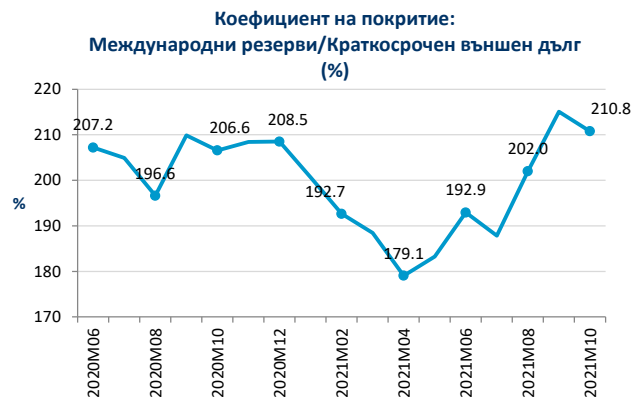
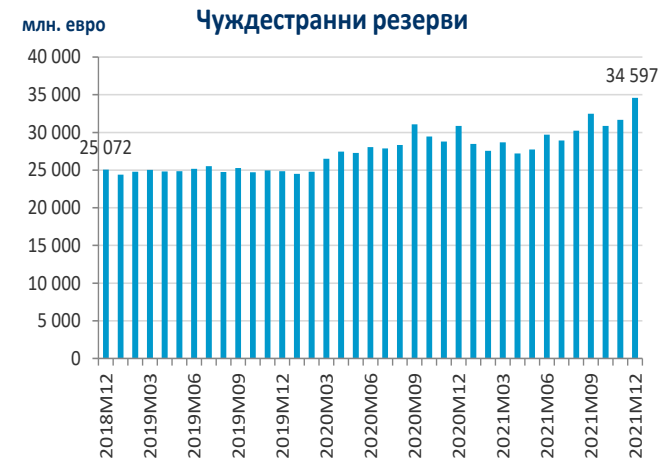
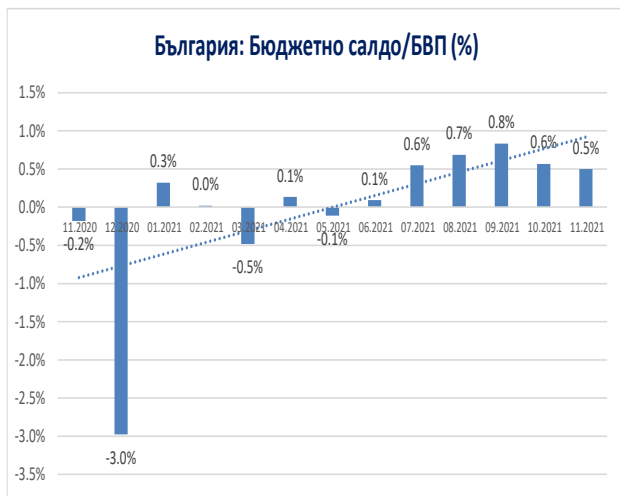

Забележка:

Според дефиницията на НСИ, безработни са лицата на възраст 15 - 74 навършени години, които: 1) нямат работа през наблюдавания период; 2) активно търсят работа през период от четири седмици, вкл. наблюдаваната седмица, или вече са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период; 3) имат възможност да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период. Оценката на НСИ се базира на извадково "Наблюдение на работната сила", при което на ротационен принцип се интервюират български домакинства. Наблюдението на работната сила се извършва върху двустепенна гнездова извадка, включваща около 19.6 хил. домакинства всяко тримесечие (около 0.65% от домакинствата в страната). Дефиницията за безработица на НСИ е съгласно Регламент на Европейската комисия (ЕК) № 1897/2000.

Агенция по заетостта счита за безработни само лица, които са се регистрирали в бюрата по труда.

Фискалните показатели са устойчиви и поддържат стабилността на Валутния борд в България

За контакти:
Петър Игнатиев, Главен анализатор
e-mail: Petar.Ignatiev@ubb.bg, tel.: +359 2811 2982

Отказ от права: Този документ е само за информация. Анализиранията цифрова информация е осигурена от надеждни, институционални източници като КВС, НСИ, МФ, БНБ, ОИСР, ЕЦБ, ЕК, ЕБВР, МВФ, СБ. Обединена Българска Банка (ОББ) приема официално прецизността и пълнотата на изготвените от тях данни. Нито степента, в която хипотезите, рисковете и прогнозите в този материал отразяват пазарните очаквания, нито техните реални шансове могат да бъдат гарантирани. Прогнозите са индикативни. Данните в тази публикация са от общ характер и е само за информационни цели. Тази публикация не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти и ценни книжа и не представлява предложение или проспект по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти или други сходни регулаторни актове, включително чуждестранни. ОББ и КВС не носят отговорност за точността и пълнотата на тази информация. Повече информация по темите можете да получите при допълнително поискване.